Enhil İsmiyle Yeni Bir Kitap

Enhil, Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Yemişli köyünün tarihsel adıdır.

"Enhil Köyü" adıyla Süryanice yeni bir kitap yayımlandı. Renkli kapak tasarımı ve fotoğraflarla basılan eser, 230 sayfadan oluşuyor. Her kitap, ardında görünür ya da görünmez büyük bir emeği, sabrı ve adanmışlığı barındırır. Çünkü bir kitabı kaleme almak ve onu yayımlayarak kalıcı hâle getirmek, yalnızca yazma becerisi değil, aynı zamanda bir sorumluluk ve vefa bilinci gerektirir.

Malfono Aziz Aktaş'ın (Beth Amno) uzun yıllara dayanan araştırma, çalışma ve derlemelerinin ürünü olan bu eser, yazarın doğup büyüdüğü, gönül bağıyla bağlı olduğu köyüne duyduğu sevgi ve vefa borcunun anlamlı bir ifadesidir. Eserde bazı yerel olaylar ve kişisel tanıklıklar ön plana çıkarılırken Enhil'in geçmişten günümüze uzanan acı-tatlı tarihsel olaylarını da ele alınmaktadır.

Kitapta köyün yaşadığı tarihsel olayların yanı sıra içsel çalkantıları, kilise ve sosyal yaşamı, aile yapısı, yöresindeki konumu ve direngenliği; okul ve ticaret hayatı, azizleri, tarihsel yadigârları ve kiliseye kazandırdığı ruhani şahsiyetler ile aydın, siyasetçi ve sanatkâr kimlikler anlatılmaktadır. Bunun yanında, yurtsama ve aidiyet duygularıyla yoğrulmuş, Enhil'in güzelliklerini dile getiren şiirlere de yer verilmektedir. Böylece eser, bir köyün yalnızca geçmişini değil, o geçmişi var eden insanları, ilişkileri, değerleri ve ortak hafızayı da kayıt altına almaktadır.

Yazar, önsözünde bu eseri kaleme alma gerekçesini şu sözlerle açıklamaktadır: "**Köyümün evlatlarına ve gelecek nesillerine hediye etmek üzere bu eseri büyük bir ihtiyaçtan ötürü kaleme aldım. Köyümüzde yaşanan acı-tatlı olayların ve sevindirici gelişmelerin unutulmaması için böyle büyük bir yükün altına girdim. Söz uçar, yazı kalır misali, yazılan her şey geleceğe miras kalır. Kalıcılaşır ve unutulmaz olur. Yazılmayan ise ezberden silinir ve yok olur.**"

Bu sözler, kitabın yazılış gerekçesini açıklamakla kalmıyor; aynı zamanda kültürel hafızayı korumanın neden bir sorumluluk olduğunu da ortaya koyuyor. Zira hafıza, bir topluluğun geçmişle kurduğu bağın temelidir. Kayıt altına alınmayan yaşanmışlıklar zamanla silinir; tanıklıklar kaybolur, isimler unutulur ve bir dönemin toplumsal tecrübesi gelecek kuşaklara

ulaşamaz. Yazıya geçirilen her tanıklık ise kişisel bir hatırayı ortak hafızanın parçasına dönüştürür.

Enhil'i ve onun tarihsel, toplumsal ve kültürel dokusunu tanımak isteyenler için önemli bir kaynak niteliği taşıyan bu eser, aynı zamanda Süryani edebiyatına ve yerel tarih yazıcılığına da değerli bir katkıdır.

Süryanice, erken Hıristiyanlık döneminden itibaren dinî ve edebî eserlerin yanı sıra tarihî metinlerin de başlıca dillerinden biri olmuştur. Bu dilde kaleme alınan kronikler, kilise tarihleri, biyografiler ve manastır anlatıları; Mezopotamya, Suriye ve Anadolu coğrafyasında yaşayan toplulukların yüzyıllar boyunca geçirdiği değişimleri, yaşadığı olayları ve toplumsal dönüşümleri belgeleyen önemli kaynaklardır. Süryani yazılı mirasının kıymeti, yalnızca kendi topluluğunun geçmişini aydınlatmasından değil, genel tarih anlatılarında yeterince yer bulamamış yerel deneyimleri, tanıklıkları ve toplumsal hafıza unsurlarını da günümüze taşımasından kaynaklanmaktadır.

Bu bakımdan **"Enhil Köyü"**, yalnızca bir köyün geçmişini anlatan yerel bir çalışma değildir. Aynı zamanda sözlü hafızanın yazılı kültüre aktarılması, yerel kimliğin korunması ve kültürel mirasın gelecek kuşaklara emanet edilmesi yönünde atılmış anlamlı bir adımdır. Çünkü bir köyün tarihi, yalnızca taş yapılarında, kiliselerinde ve eski sokaklarında değil; orada yaşayan insanların hatıralarında, dilinde, inançlarında, sevinçlerinde, acılarında ve ortak yaşama kültüründe saklıdır.

Malfono Aziz Aktaş'ı bu değerli ve özverili emeğinden dolayı yürekten kutluyorum. Süryanice dilsel editörlüğünü yapma fırsatı bulduğum bu eserin, Enhil'in değerli evlatlarına, gelecek kuşaklara ve Süryani kültürel mirasına hayırlı olmasını diliyorum.

Yusuf Beğtaş / Mardin